

Andrej Ivanuša

Aequilibrium

Primjedba: aequilibrium (latinski) = ravnoteža, balans

Starac je mladića halapljivo uhvatio za zapešće ruke i povukao ka sebi.

„Mogu li te nešto zamoliti?“ pitao ga je šapćući, da ga je mladi bolničar jedva čuo između urlikanja sirene ambulantsnoga vozila.

Bolničar Marko sagnuo se nad njega. Znao je da stari gospodin kojega su pokupili sa ulice posle prometne nesreće neće više dugo živjeti. Vjerojatno neće doći živ ni do urgentnog bloka bolnice.

Vozilo je poskočilo preko grbe na cesti i jako se streslo. Starac je ustuknuo od bola i suho obliznuo jezikom usne.

„U mom džepu je ključ ... od stana ... stroj ... Netko ga mora uravnotežiti ... to moraš ti ... umjesto mene!“

„Molim? Što?“ rekao je nerazumijevanjem Marko. Starac je stisnuo prste oko njegovog zapešća takvom silinom, da ga je zaboljelo. Najprije ih je silom htio rastvoriti, a zadržao ga je moleći pogled starog čovjeka.

„Sve ti zapuštam ... novac, stan, sve!“ je posle nekoliko trenutaka nastavio starac. Marko ga je pogledao u oči jer u njima sja čovječja duša. Tražio je znamenja ludosti ili zbunjenosti. A njegove su oči bile jasne i čiste.

„Samo stroj! Njega je treba uravnotežiti ... Ja znam, da si ti pravi čovjek za to!“ uvjeren je rekao povrijeđeni. Iznenada je Marko osjetio jaku glavobolju i sve oko njega je postalo nekako zamagljeno, zvuci udaljeni i protok vremena se usporio. Kao u snu video je nekakve ručice i kazaljke. Potresao je glavom i sve je bilo kao prije.

Starac ponovno je povukao lice od bola ali potom je jasnim glasom upitao:

„Obećavaš, da ćeš se brinuti o Stroju?“

„Obećavam!“ rekao je Marko sigurno ali ipak na pola sanjivo, jer nije mu bilo jasno gdje je taj stroj i čemu on uopće služi. Razmišljao je zašto je tom muškarcu tamo neki stroj tako važan. Ali sa druge strane želio je ugoditi starcu koji je umirao.

Preko starčevog lica sinulo je olakšanje. Nešto je romorio. Marko se je opet sagnuo nad njega i skoro naslonio uho na njegova usta.

„Ulica sa kestenima, ona najstarija zgrada ...“ bilo je posljednje što je uspio razabrati. Kad je odmaknuo glavu popustili su i starčevi prsti oko zgloba njegove ruke. Marko je posegao do njegovih očiju i zatvorio ih.

„*Počivaj u miru, neznanac!*“

Tiho je sjedio uz mrtvacu.

Kad su okrenuli oko ugla na prilaz ka bolnici razbudio se iz razmišljanja. Pipao je po starčevim hlačama sa vanjske strane džepova. U lijevom zaista je bio veliki, starinski, ručno kovani ključ.

Ključ je gurnuo u ključanicu na prastarim, masivnim, hrastovim vratima kuće. Kao što je rekao starac bila je najstarija kuća u najstarijem dijelu grada. Dugo vremena je tražio kuću, a se potom sjetio, da samo jedna ulica u gradu ima kestenov drvodred.

Plašljivim pogledom gledao je preko rame gore i dole po ulici. Bila je prazna. Oprezno je okrenuo ključ. Nije mu trebala velika moć, ključ se lagano okrenuo u ključanici. Vrata su zaškripila. Iz ulaznoga hodnika u nos mu je udario miris po trošnome.

Oprezno je ušao. Na drugom kraju hodnika bila su poluotvorena vrata i iz prostorije iza njih čulo se nekakvo zujanje.

„Dobar dan! Ima li koga kod kuće?“ pozvao je veoma jakim glasom. Zastao je pred vratima i osluškivao zvukove zgrade. Ništa. Potisnuo je poluotvorena vrata i zastao na pragu.

Stroj je obuhvaćao skoro cijelu prostoriju. Čulo se je kao da diše čudovišna mehanička životinja. Mehanički monstrum zujao je u ritmu svoje elektrostatičke pjesme.

Stupio je korak naprijed kad se je tlo iznenada zatreslo. Uhvatio se je za okvir vrata.

„Što se to k vragu događa?“ rekao je preplašenim glasom. Drhtanje tla još se pojačalo i pao je na pod.

Stroj se izbezumio. Kazaljke su poskočile na crvena polja. Ručice na njemu su se bjesomučno vrtjele u različite smjerove. Otvarali i zatvarali su se nekakvi poklopci. Prekidači su divlje klackali kao mitraljez. Stara kuća se tresla i ječala.

„Zemljotres!“ na kraju je sinulo kroz njegov mozak. Polako se dopuzao do udobne fotelje koja je stajala ispred ploče sa prekidačima. Od nje su vodile žice do gomile željeza u prostoriji.

Drhtanje tla iznenada je prestalo. Ali Stroj je još uvijek divljao i klackao. Marko se podigao i sjeo na fotelju. Rukavom obrisao je znoj sa čela.

„Pa što je sad ovo?“ pitao se je i očima tražio dugme kojim bi isključio ovoga podivljalogo mehaničkog bika.

Ali Stroj se sam smirio i nastavio istim mirnim glasom dalje pjevušiti svoju električku pjesmu.

„Ivane, javi se!“ zavikao je glas iz zvučnika postavljenog na vrh Stroja. Onda se čulo samo tiho pucketanje zvučnika.

„Oh, prokleta!“ rekao je Marko sebi u lice. Nagnuo se unazad, da se bolje namesti u fotelju i da razmisli o svemu tome. Položio je dlanove na oslonac fotelje.

„Ivane, uh, dobro da si opet tamo! Zašto nisi poravnao taj potres. Samo sam ti ovaj put mogao pomoći, a idući neću m...“

„Marko, ovdje,“ plaho je rekao Marko.

„Ivane, pa što se to događa sa tobom? ... Ovaj ... Tko? Marko?“

„Marko, ovdje,“ još jednom je rekao Marko i pritom se osjećao jako blesavo. „*Možda bi bilo bolje da pobjegnem iz ove neobične kuće,*“ razmišljao je. A onda je osjetio, da se polako počeo na neki način povezivati sa Strojem. Kroz dlanove osjetio je drhtanje mašine. Polako je drhtanje došlo do njegovog potiljka i ... priklopio se je.

„Gdje je Ivan?“ eksplodiralo je pitanje u njegovoj glavi. Sve se iznenada zavrtjelo u divljem vrtlogu.

„Mrtav je!“ pomislio je i kroz mozak sinuli su mu događaji iz prošlih nekoliko dana.

„Oh, sad vidim što se desilo ...“

„Ja također!“

„I ja! I ja! I ja! ...“

Oko deset muških i ženskih glasova u njegovom je umu prouzrokovalo divlju kakofoniju zvukova. Netko je tamo viknuo:

„Ne svi odjednom!“

„Molim, nemojte svi zajedno!“ uplašeno je pomislio Marko. Ušutjeli su.

U vazduhu pred njim polagano se počela pojavljivati maglovita glava bradatog starca. Barem mu se tako činilo.

„Jako mlad si, momče!“ šapnula je glava u njegovom mozgu. „Ne brini! Dobit ćeš sve odgovore na sva tvoja pitanja. U svakom slučaju, izabran si ...“

„Izabran? Za što sam izabran?“

„Ovaj ... Ivan te izabrao, da ga naslijediš u Aequilibriumu. To je latinski i na tvom jeziku to znači Ravnoteža,“ rekla je bradata glava starca.

„Aequilibrium?“ u mozgu je šapnuo Marko. *„Što ra...?“*

„Što radimo? Jednostavno, mi držimo Zemlju u ravnoteži. Znaš, Zemlja je bila urađena u Svemirski radionici sa osovinom nagnutom za 23 i polovice stepena na ekliptičku ravan. Oko svoje osovine vrti se sa ekvatorijalnom brzinom 465,12 metra na sekundu. Oko Sunca putuje 365,24 zemaljskih dana i tako dalje. Mi pazimo na zemljotrese, vjetrove i na još mnoštvo drugih stvari. Ali ostavimo sad to jer prema tebi ide naredni zemljotres. Ako ga ne uravnotežiš bit će jači od prošloga i grad će biti razoren.“

„Što moram uraditi?“ preplašeno je zapitao Marko. Odgovora nije dobio.

Tla su ponovno počela drhtati. Kazaljke na Stroju opet su poskočile i releji počeli klackati. Marko je grčevito uhvatio oslonac za ruke i iznenada shvatio da nekako zna što je potrebno uraditi. Pred očima počele su se pojavljivati slike starca u ambulantskim kolima i sad je razumio one zamagljene misli kad mu se zagledao u oči.

Mislila je počeo micati ručice na Stroju i polako su kazaljke skliznula sa crvenih polja. Drhtanje tla se smirilo. Disao je duboko i skoro orgazmičko zadovoljstvo sinulo je kroz njegovo tijelo.

„To je Aequilibrium!“ čuo je glas bradatog starca.

„Mi smo Aequilibrium!“ ponovili su udaljeniji glasovi.

Kesteni u ulici na jesen odbacili su lišće. Njihove je grane u zimi prekrilo snijeg. U proljeće ponovno su cvali. Ali Marko je svaku sekundu toga vremena sjedio u fotelji i ravnao djelovanje Zemlje. Slio se sa Strojem koju mu je pružio sve što mu je trebalo.

Marko je sa velikim unutrašnjim zadovoljstvom mislio:

„Ja sam Aequilibrium!“